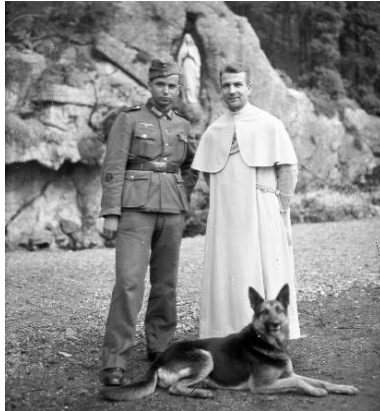

5. Ingelijfd in het Duitse leger

Pater Werner Richartz (35)

geboren 8 maart 1907. Vermist omstreeks 2 januari 1943.

Vanuit het klooster van de Plaar moest een aantal paters en broeders verplicht dienst nemen in het Duitse leger.

Collectie: HKV De Bongard glasnegatieven.

Het klooster Damianeum in Simpelveld was in hoofdzaak gericht op Duitse studenten. De congregatie die dit klooster bestierde, was die van de Heilige Harten. De kloosterlingen, paters en broeders, waren niet zelden Duits. Maar dat wil geenszins zeggen dat het klooster zich pro-Duits, dus nazistisch, opstelde. Integendeel: veel kloosterlingen waren bij het geestelijk en gemeenschapsleven in Simpelveld en omstreken betrokken. Echter, omdat veel kloosterlingen de Duitse nationaliteit hadden, ontkwamen zij niet aan de verplichte dienstdiening in het Duitse leger.

De paters (priesters) moesten dienen als hospitaalsoldaten of soms als geestelijke te velde. Zo ook pater Werner Richartz, die fungeerde als verpleger en mee moest naar het Oostfront. Bij Stalingrad stonden de Duitse en Russische legers maandenlang tegenover elkaar in een strijd, waarin niemand een duimbreed wilde toegeven en die aan honderdduizenden soldaten aan weerszijden het leven zou kosten. In die omstandigheden heeft Werner Richartz nog contact met zijn moeder, die hij op 2 januari 1943 een brief stuurde om haar te laten weten dat Werners halfbroer, de nog jonge Albin, was gesneuveld. Dit was het laatste levensteken van Werner.

Hij is vermist nabij Stalingrad, waar het Russische leger het Duitse in de tang wist te nemen met talloze gesneuvelden en krijgsgevangenen tot gevolg. Voordat de tang zich sloot, werd aan Werner Richartz aangeboden de plek te ontvluchten. Op een vliegveld betrokken onder groot gedrang en temidden van een grote menigte de laatste vliegtuigen. Werner stond als een van de weinige gelukkigen op de passagierslijsten. Maar hij stond zijn plaats af aan een zwangere vrouw.

Jaren later dook dit verhaal weer op. Werners zus Alfonsa trad eveneens in het klooster in. Tijdens een bijeenkomst decennia later, raakte ze in gesprek met een andere, jongere kloosterzuster. En waar Alfonsa vertelde van haar broer die zijn plek in het vliegtuig had afgestaan en vermist raakte, vulde de andere zuster aan hoe haar moeder, toen ze zwanger van haar was, van een edelmoedige man een laatste vliegplaats aangeboden kreeg ...